

ПРЕГЛЕД НА ЕМИСИОННО- КАСОВАТА ДЕЙНОСТ ЯНУАРИ – МАРТ 2025

БЪЛГАРСКА НАРОДНА БАНКА

Съдържание

I. Пари в обращение (банкноти и монети извън касите на БНБ).....	3
1. Динамика на парите в обращение	3
2. Динамика и номинален строеж на банкнотите и разменните монети в обращение.....	4
II. Неистински и преправени банкноти и разменни монети	7
III. Негодни банкноти и разменни монети.....	8

© Българска народна банка, 2025

1000 София, пл. „Княз Александър I“ № 1

Интернет страница: www.bnb.bg

Информацията, публикувана тук, може да се ползва без специално разрешение,
единствено с изрично посочване на източника.

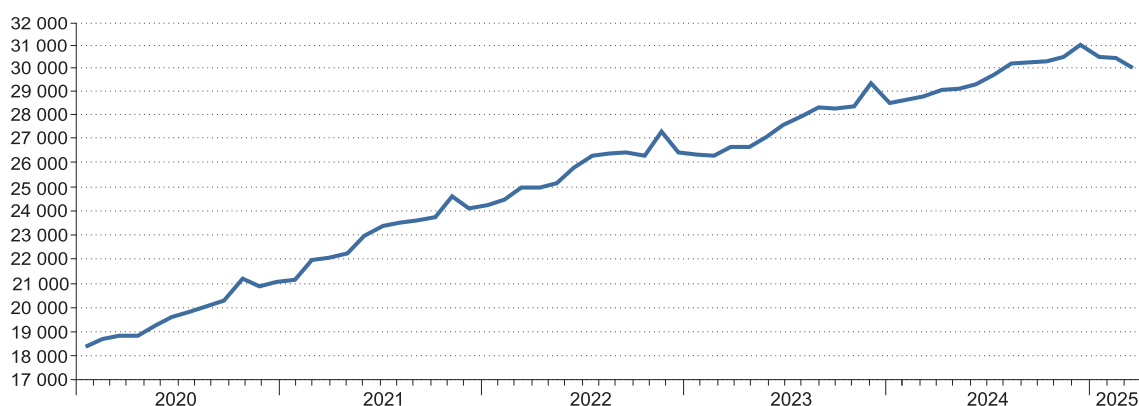
ISSN 2815-2662 (онлайн)

I. Пари в обращение (банкноти и монети извън касите на БНБ)

1. Динамика на парите в обращение¹

В края на март 2025 г. парите в обращение достигнаха 30 098.5 млн. лв. За едногодишен период (спрямо края на март 2024 г.) те нараснаха с 4.2%, или с 1204.9 млн. лв. Спрямо съответния предходен едногодишен период увеличението им е по-малко както в процентно отношение, така и като абсолютна стойност.

Пари в обращение (март 2020 г. – март 2025 г.) (млн. лв.)

Източник: БНБ.

През първото тримесечие на 2025 г. динамиката на парите в обращение следваше очерталата се през годините сезонност. За този период от годината е характерен отрицателен емисионен резултат.

През януари – март 2025 г. парите в обращение намаляха с 979.6 млн. лв., или с 3.2% в сравнение с края на 2024 г. Намаление в рамките на разглеждания период бе отчетено и през трите месеца, съответно през януари – с 1.7%, през февруари – с 0.1% и през март – с 1.4%.

Пари в обращение

(млн. лв.)

	31 март 2024 г.	30 декември 2024 г.	31 март 2025 г.
Пари в обращение – общо, (в т. ч.)	28 893.6	31 078.1	30 098.5
Банкноти	28 297.2	30 451.5	29 470.3
Разменни монети	594.9	624.5	626.4
Възпоменателни монети	1.5	2.1	1.8

Източник: БНБ.

¹ В това число банкноти и разменни монети, емисии след 5 юли 1999 г., включително изтеглените от обращение без краен срок на обмяна, и възпоменателни монети, емисии след 5 юли 1999 г., включително изтеглените от обращение с ненастъпил краен срок на обмяна.

В края на март 2025 г. дялът на банкнотите в общата стойност на парите в обращение е 97.91%, а на разменните монети – 2.08%. През първото тримесечие на годината дялът на банкнотите е намалял с 0.07 процентни пункта за сметка на същото увеличение на дела на разменните монети.

С Решение № 30 от 23 януари 2025 г. на Управителния съвет (УС) на БНБ от обращение бяха извадени възпоменателните монети, емитирани през 2019 г., които престанаха да бъдат законно платежно средство от 3 февруари 2025 г. След тази дата емитираните през 2018 г. възпоменателни монети ще се обменят на касите на БНБ по номинална стойност, без ограничение на количеството, без такса и със срок на обмяна до 31 декември 2026 г.

В изпълнение на приетата от УС на БНБ „Програма за отсичане на възпоменателни монети и отпечатване на възпоменателни банкноти за 2025 година“ (Програмата) и на основание на чл. 25, ал. 1 от Закона за Българската народна банка през първото тримесечие БНБ пусна в обращение златни възпоменателни монети на тема „Св. Богородица – Златна ябълка“ с номинали от 10 лева, 20 лева, 50 лева и 100 лева, които са без определен тираж. В съответствие с Програмата до края на 2025 г. ще бъдат емитирани още пет възпоменателни монети.

Към 31 март 2025 г. дялът на възпоменателните монети в общата стойност на парите в обращение е 0.01% и се запазва без промяна спрямо края на 2024 г.

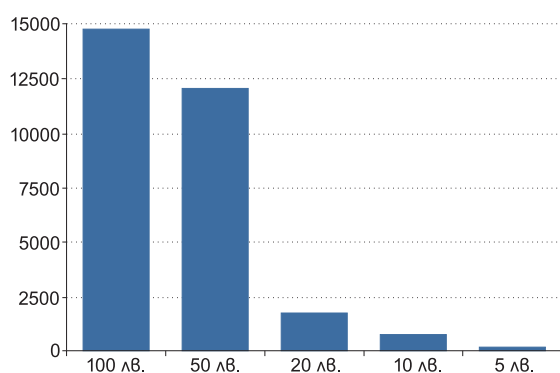
2. Динамика и номинален строеж на банкнотите и разменните монети в обращение²

В края на март 2025 г. в обращение са 583.7 млн. броя банкноти, които са с 27.3 млн. броя, или с 4.5% по-малко в сравнение с края на 2024 г. За същия период общата им стойност намаля с 3.2%, достигайки към 31 март 29 426.4 млн. лв.

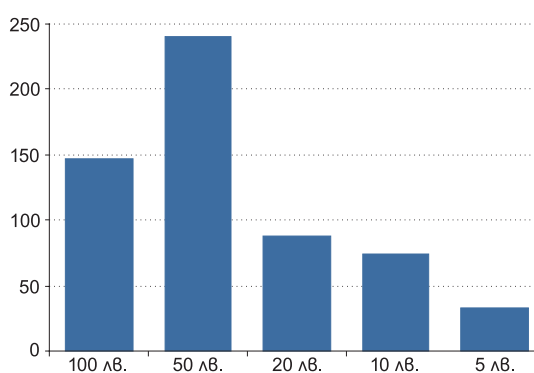
Средната по стойност банкнота в обращение в края на първото тримесечие на 2025 г. е 50.41 лв., което представлява увеличение с 0.65 лв. спрямо края на 2024 г. За едногодишен период стойността ѝ се е повишила с 1.90 лв., или с 3.9%, вследствие на продължаващото нарастване в паричното обращение на броя на банкнотите от 100 лева и същевременното намаляване на броя на банкнотите от 10, 20 и 50 лева.

Структура на банкнотите в обращение към 31 март 2025 г.

(по стойност, млн. лв.)

(по брой, млн.)

Източник: БНБ.

² Банкнотите с номинали 5, 10, 20, 50 и 100 лева, емисии след 5 юли 1999 г., и разменните монети с номинали 1, 2, 5, 10, 20 и 50 стотинки и от 1 и 2 лева, емисии след 5 юли 1999 г., които са законно платежно средство.

С най-голям дял (41.13%) в общия брой на банкнотите в обращение в края на първото тримесечие на 2025 г. е банкнотата с номинал 50 лева, като към 31 март в обращение са 240.1 млн. броя банкноти с този номинал. С най-малък дял (5.73%) е броят на банкнотите от 5 лева.

Спрямо края на 2024 г. в структурата по брой на банкнотите в обращение нараснаха дяловете на номиналите от 5 и 100 лева, като по-голямо е увеличението при дела на банкнотите с номинал 100 лева – с 0.92 процентни пункта. За същия период дяловете на банкнотите с номинална стойност 10, 20 и 50 лева намаляха, като по-голямо с 0.57 процентни пункта е понижението на дела на 20-левоите банкноти.

За едногодишен период броят на банкнотите в обращение се увеличи с 1.3 млн. (0.2%), а стойността им – с 1173.3 млн. лв. (4.2%). Запазва се тенденцията от предходните периоди към висок годишен темп на нарастване в наличнопаричното обращение на броя на банкнотите с най-висок номинал (100 лева).

Спрямо края на март 2024 г. в структурата по брой на банкнотите в обращение нараснаха дяловете на номиналите от 5 и 100 лева, като най-голямо е увеличението на дела на банкнотите от 100 лева – с 2.39 процентни пункта. Спрямо същия период дяловете на банкнотите от 10, 20 и 50 лева намаляха, като най-много се понижи този на банкнотите от 20 лева (с 1.70 процентни пункта).

В края на март 2025 г. общата стойност на намиращите се извън касите на БНБ банкноти с номинал 100 лева е 14 742.0 млн. лв., което е най-големият дял (50.10%) в структурата по стойност на банкнотите в обращение. С най-малък дял (0.57%) е стойността на банкнотите с номинал 5 лева.

Спрямо края на 2024 г. в структурата по стойност на банкнотите в обращение нарастване беше отчетено при дела на банкнотите от 5 и 100 лева, съответно с 0.01 и 1.20 процентни пункта. За същия период дяловете на номиналите от 10, 20 и 50 лева намаляха в интервала между 0.09 и 0.82 процентни пункта.

Аналогична е и динамиката на структурата по стойност на банкнотите в обращение за едногодишен период. Нарастване е отчетено при дела на банкнотите от 5 и 100 лева, съответно с 0.01 и 2.96 процентни пункта. Дяловете на останалите номинали намаляха, като по-съществено е понижението на дела на банкнотите от 20 и 50 лева, съответно с 0.94 и 1.76 процентни пункта. Най-малко за едногодишен период намаля делът по стойност на банкнотите от 10 лева – с 0.27 процентни пункта.

В края на март 2025 г. в обращение са 3350.9 млн. броя разменни монети, които са с 11.6 млн. броя, или с 0.4% повече в сравнение с броя им в края на 2024 г. За същия период общата им стойност се увеличи с 1.9 млн. лв., или с 0.3%, и в края на март 2025 г. достигна 626.4 млн. лв.

Средната по стойност разменна монета в обращение в края на първото тримесечие на 2025 г. е 0.19 лв. и се запазва без промяна спрямо края на 2024 г. За едногодишен период тя се е увеличила с 0.01 лв.

През първото тримесечие на 2025 г. по-голямо в процентно изражение е нарастването на броя на разменните монети с номинали 5, 10 и 20 стотинки и 2 лева (в интервала от 0.5% до 0.7%). За същия период номиналите от 1, 2, и 50 стотинки в обращение увеличиха броя си в интервала от 0.1% до 0.4%. В края на март 2025 г. броят на монетите с номинална стойност от 1 лев се запазва на нивото от края на 2024 г.

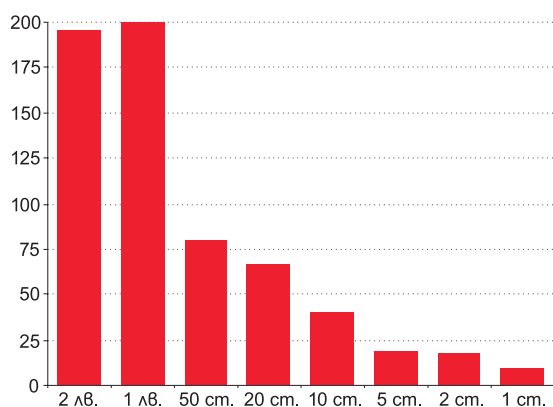
На годишна база се запазва общата тенденция към увеличаване на общия брой на разменните монети в обращение. Спрямо края на март 2024 г. разменните монети в обращение се увеличиха със 101.6 млн. броя (3.1%), а стойността им – с 31.6 млн. лв. (5.3%). На годишна база с най-бърз темп нараства броят на монетите с номинали 20 стотинки и 2 лева, съответно с 6.3% и 6.4%. В края на март 2025 г. в обращение са 333.9 млн. броя монети от 20 стотинки, което представлява увеличение с 19.8 млн. броя. За едногодишен период броят на монетите от 2 лева се е увеличил с 5.9 млн. броя и в края на март 2025 г. в обращение са 97.6 млн. броя монети с този номинал. С бърз темп нараства и броят на монетите от 10 и 50 стотинки, съответно с 4.8% и 5.8%. Броят на монетите от 1, 2 и 5 стотинки и от 1 лев в обращение нараства в интервала от 0.3% (при монетите от 1 стотинка) до 4.4% (при монетите от 1 лев).

С най-голям дял (27.41%) в общия брой на разменните монети в обращение в края на първото тримесечие на 2025 г. продължават да са монетите от 1 стотинка. Към 31 март извън касите на БНБ са 918.5 млн. броя с този номинал. С най-малък дял (2.91%) е броят на монетите от 2 лева.

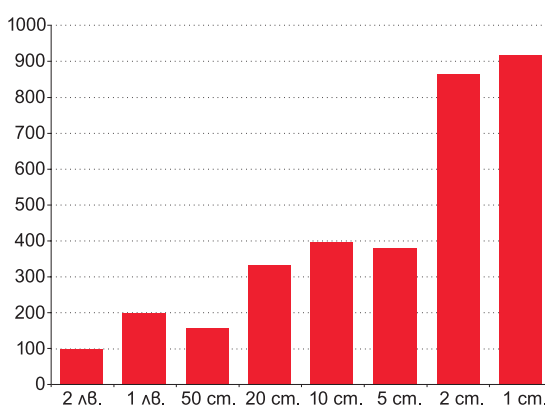
В структурата по брой на разменните монети в обращение спрямо края на 2024 г. дяловете на монетите от 1 и 50 стотинки и от 1 лев намаляха в интервала от 0.01 до 0.08 процентни пункта, докато дяловете на монетите от 5, 10, 20 и 50 стотинки нараснаха в интервала от 0.01 до 0.04 процентни пункта. Броят на монетите от 2 лева в обращение им отрежда дял от 2.91%, колкото беше и в края на 2024 г.

Структура на разменните монети в обращение към 31 март 2025 г.

(по стойност, млн. лв.)

(по брой, млн.)

Източник: БНБ.

За едногодишен период в структурата по брой на разменните монети в обращение дяловете на монетите от 1 и 2 стотинки намаляха, съответно с 0.78 и 0.06 процентни пункта, а дяловете на монетите от 5, 10, 20 и 50 стотинки и от 1 и 2 лева се повишиха в интервала от 0.07 процентни пункта при монетите от 5 стотинки и от 1 лев до 0.30 процентни пункта при монетите от 20 стотинки.

Нарастването на общата стойност на разменните монети в обращение е функция на постоянно увеличаващия се брой на монетите извън касите на БНБ,

като с най-съществен принос са разменните монети от най-високите номинали.

Общата стойност на монетите от 1 лев в обращение в края на март 2025 г. е 199.5 млн. лв., което представлява най-големия дял (31.85%) в структурата по стойност на разменните монети в обращение. С най-малък дял (1.47%) е стойността на монетите от 1 стотинка.

В структурата по стойност на разменните монети в обращение спрямо края на 2024 г. дяловете на монетите от 50 стотинки и от 1 лев намаляха съответно с 0.02 и 0.10 процентни пункта, докато дяловете на монетите от 5, 10 и 20 стотинки и от 2 лева нараснаха спрямо същия период в интервала от 0.01 до 0.06 процентни пункта. Делът по стойност на монетите от 1 и 2 стотинки се запазва на нивото от края на 2024 г., а именно – 1.47% и 2.76% съответно.

За едногодишен период в структурата по стойност на разменните монети в обращение нараснаха дяловете на монетите от 20 и 50 стотинки и от 2 лева, съответно с 0.10, 0.06 и 0.32 процентни пункта. Намалението на дяловете на номиналите от 1, 2, 5 и 10 стотинки и 1 лев е в интервала от 0.03 и 0.26 процентни пункта.

II. Неистински и преправени банкноти и разменни монети

За периода януари – март 2025 г. в Националния център за анализ на БНБ бяха задържани общо 164 броя неистински български банкноти (в това число 121 броя, циркулирали в паричното обращение). Спрямо четвъртото тримесечие на 2024 г. те са със 188 броя по-малко.

Брой на неистинските български банкноти (януари – март 2025 г.)

	100 лева	50 лева	20 лева	10 лева	5 лева
Нециркулирали банкноти	43	0	0	0	0
Циркулирали банкноти	31	28	42	15	5

Източник: БНБ.

Делът на задържаните през първото тримесечие неистински банкноти спрямо общия брой на банкнотите в обращение към края на март 2025 г. е 0.000028%.

В общия брой на задържаните през първото тримесечие на 2025 г. неистински български банкноти най-голям е делът на тези с номинал 100 лева (45.12%). Броят на задържаните неистински банкноти от 100 лева представлява 0.00005% от общия брой на намиращите се в обращение в края на март 2025 г. банкноти с този номинал. Неистинските банкноти от 20 лева са с дял от 25.61% в общия брой на задържаните през отчетния период неистински банкноти. Неистинските банкноти от 50 лева имат 17.07% дял, от 10 лева – 9.15% и тези от 5 лева – 3.05% дял.

В периода януари – март 2025 г. бяха регистрирани и задържани общо 17 броя неистински български разменни монети, от които 12 броя от 2 лева, 4 броя от 1 лев и 1 брой от 50 стотинки. Относителният дял на задържаните през първото тримесечие неистински разменни монети в общия брой на монетите в обращение към края на март 2025 г. е 0.000001%.

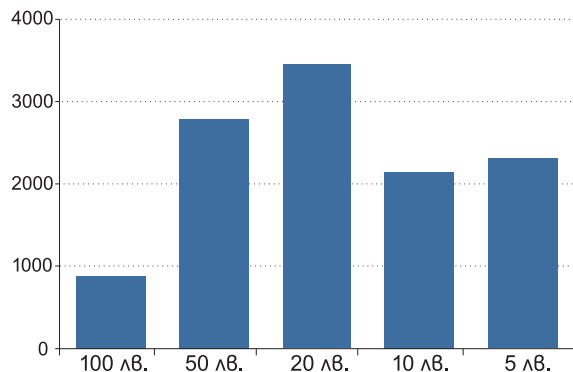
В изпълнение на законовите си функции по извършването на експертна оценка на чуждестранни банкноти, задържани на територията на България, през първото тримесечие на 2025 г. в БНБ бяха регистрирани и задържани неистински чуждестранни банкноти, както следва: 3068 броя евро (в това число 2967 броя, циркулирали в паричното обращение), 249 броя щатски долари, циркулирали в паричното обращение, и 8 броя банкноти от други чуждестранни валути, циркулирали в паричното обращение.

III. Негодни банкноти и разменни монети³

При машинната обработка на постъпилите през първото тримесечие на 2025 г. в БНБ банкноти като негодни за последващо използване в паричното обращение бяха отделени 11.6 млн. броя. Те представляват 4.10% от общия брой на банкнотите, обработени през отчетния период.

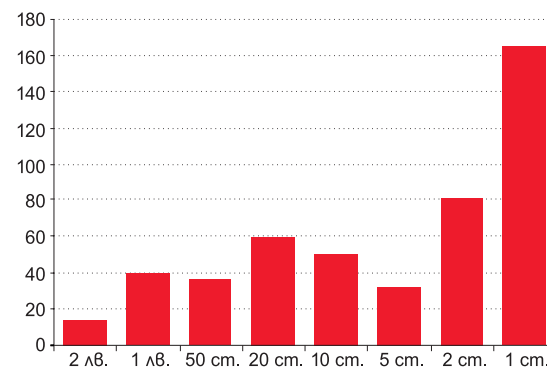
Негодни банкноти (януари – март 2025 г.)

(хил. бр.)

Негодни разменни монети (януари – март 2025 г.)

(хил. бр.)

Източник: БНБ.

При машинната обработка на банкнотите през първото тримесечие на 2025 г. с най-голям дял в общия брой на отделените като негодни банкноти са тези с номинал 20 лева (29.79%), следвани от банкнотите от 50, 10 и 5 лева с дялове съответно 24.10%, 18.58% и 20.00%. По-малък е дялът на броя на отделените като негодни банкноти от 100 лева – 7.53%.

През първото тримесечие на 2025 г. при обработката на разменни монети в БНБ като негодни за паричното обращение бяха отделени 477.5 хил. броя, които представляват 2.09% от общия брой на обработените през отчетния период разменни монети.

³ „Негодна банкнота“ е тази, която е похабена при употребата ѝ в наличнопаричното обращение, вследствие на което е замърсена, захабена, с износен релеф, смачкана, с поставен знак или текст (например рисунки, подписи, надписи и др.) или с избледнели цветове.

С най-голям дял в общия брой на отделените през първото тримесечие на 2025 г. негодни разменни монети са тези с номинал 1 стотинка – 34.53%. Относително големи са дяловете на отделените като негодни разменни монети от 2, 10 и 20 стотинки, съответно 17.01%, 10.49% и 12.54%. По-малки са дяловете на отделените като негодни монети от 5 и 50 стотинки и от 1 и 2 лева, съответно 6.64%, 7.63%, 8.29% и 2.86%.

ISSN 2815-2662 (ОНЛАЙН)

ХУДОЖЕСТВЕННОТО ОФОРМЛЕНИЕ НА КОРИЦАТА Е РАЗРАБОТЕНО ВЪЗ ОСНОВА
НА СКУЛПТУРНАТА ГРУПА „ХЕРМЕС И ДЕМЕТРА“, ДЕЛО НА КИРИЛ ШИВАРОВ,
РАЗПОЛОЖЕНА НА ЮЖНАТА ФАСАДА НА СГРАДАТА НА БНБ